

Pishchikova, K. A. "Osoblyvosti orhanizatsiinoi infrastruktury systemy upravlinnia resursamy rozvytku suchasnoho mista" [Peculiarities of the Organizational Infrastructure of the Resource Management System for the Development of a Modern City]. *Ekonomika mista ta urbanistyka*. Kyiv: KNEU, 2018. 180-183.

Rudachenko, O. O., Yesina, V. O., and Bibik, N. V. "Biudzhethnyi menezhment v umovakh perekhodu vid stratehichnoho do serednyostrokovoho biudzhethnoho planuvannya v terytorialnykh hromadakh" [Budget Management in the Condition of the Transition from Strategic to Medium-Term Budget Planning in Territorial Communities]. *Internauka. Seriia «Ekonomichni nauky»*, no. 11 (2021).

DOI: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2021-11-7680>

Smachnyi, V. "Rozvytok orhanizatsiinoho mekhanizmu spivrobotnytstva terytorialnykh hromad" [Development of Organizational Mechanism for Local Communities Co-

operation]. *Derzhavne upravlinnia ta mistseve samovriaduvannya*, no. 4 (2019): 129-139.

DOI: <https://doi.org/10.33287/101917>

Tsabeka, A. "Reformuvannya administratyvno-terytorialnoho ustroiu derzhavy v umovakh detsentralizatsii orhaniv vykonavchoi vlady v Ukraini" [Reforming of the Administrative-Territorial Structure of the State in the Context of Decentralization of Executive Authorities in Ukraine]. *Yurydychnyi visnyk*, no. 2 (2020): 226-232.

DOI: <https://doi.org/10.32837/yuv.v0i2.1727>

Yarlykova, A. "«Piat idey takticheskogo urbanizma»" ["Five Ideas of Tactical Urbanism"]. *Den*, September 22, 2016.

Zhupanenko, V. M. "Suchasne traktuvannya infrastruktury ekonomiky" [Modern Interpretation of the Infrastructure of the Economy]. *Oblik i finansy APK*, no. 3 (2010): 129-138. <https://magazine.faa.org.ua/suchasne-traktuvannya-infrastruktury-ekonomiki.html>

УДК 332 (477)

JEL: O18; R19

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2022-11-128-133>

ЗБАЛАНСОВАНИЙ РОЗВИТОК ІНФРАСТРУКТУРИ РЕГІОНУ

©2022 КРАСНОСТАНОВА Н. Е., МЕДЛОВСЬКА Н. В.

УДК 332 (477)

JEL: O18; R19

Красностанова Н. Е., Медловська Н. В. Збалансований розвиток інфраструктури регіону

Статтю присвячено дослідженню проблем і напрямів розвитку інфраструктури регіонів. На основі узагальнення теоретичних напрацювань з питань регіональної політики визначено особливості збалансованого розвитку інфраструктури регіону. Наведено визначення термінів «сталий розвиток», «інфраструктура», «регіональна інфраструктура». Забезпечення комплексного розвитку інфраструктури територій і поліпшення умов життя населення є головною метою вдосконалення економічного механізму управління розвитком регіону. Визначено основні функції концепції підвищення якості життя населення: встановлено, якими суттєвими функціями визначається місце регіональної інфраструктури в системі ринкових відносин. У дослідженні вказано, що збалансований розвиток інфраструктури регіону має бути спрямованим на забезпечення внутрішніх і зовнішньоекономічних зв'язків регіону. Визначено, що ефект інноваційно-орієнтованої стратегії збалансованого розвитку інфраструктури регіону залежить від оптимального просторового та цільового розміщення ресурсів регіону, рівня їхньої концентрації на певній території, а також від змісту самої інноваційної діяльності. У статті також вказано, що економічна сутність регіональної інфраструктури полягає в економії, яка отримується за рахунок концентрації допоміжних виробництв у період будівництва та під час функціонування підприємств основного виробництва. Також визначено, що особливе значення регіональна інфраструктура має для заохочення малого та середнього бізнесу. В результаті дослідження встановлено, що ефект інноваційно-орієнтованої стратегії збалансованого розвитку інфраструктури регіону залежить від оптимального просторового та цільового розміщення ресурсів регіону, рівня їхньої концентрації на певній території, а також від змісту самої інноваційної діяльності.

Ключові слова: інфраструктура, регіональний розвиток, збалансований розвиток.

Бібл.: 8.

Красностанова Наталія Едуардівна – кандидат економічних наук, доцент, завідувачка кафедри менеджменту, фінансів і бізнес-технологій, Навчально-науковий інститут публічної служби та управління Національного університету «Одеська політехніка» (просп. Шевченка, 1, Одеса, 65044, Україна)

E-mail: n.e.krasnostanova@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2151-3633>

Медловська Наталія Вікторівна – аспірантка кафедри менеджменту, фінансів і бізнес-технологій, Навчально-науковий інститут публічної служби та управління Національного університету «Одеська політехніка» (просп. Шевченка, 1, Одеса, 65044, Україна)

E-mail: medlovskaya18@gmail.com

UDC 332 (477)

JEL: O18; R19

Krasnostanova N. E., Medlovskaya N. V. A Balanced Development of the Region's Infrastructure

The article is concerned with a study of problems and directions of development of the infrastructure of the regions. Based on the generalization of theoretical developments on regional policy issues, the features of a balanced development of the region's infrastructure have been determined. The definitions of the terms «sustainable development», «infrastructure», «regional infrastructure» are presented. Ensuring the integrated development of the infrastructure of the territories and improving the living conditions of the population is the main goal of improving the economic mechanism for managing the development of the region. The main functions of the conception of improving the quality of life of the population are determined: it has been identified what essential functions determine the place of regional infrastructure in the system of market relations. The study indicates that the balanced development of the region's infrastructure

should be aimed at ensuring domestic and foreign economic relations of the region. It is defined that the effect of an innovation-oriented strategy for balanced development of the region's infrastructure depends on the optimal spatial and targeted allocation of regional resources, the level of their concentration in a certain territory, as well as on the content of the innovation activity per se. The article also points out that the economic essence of regional infrastructure is the savings that are obtained through the concentration of auxiliary production during the construction period and during the operation of the main production enterprises. It is also determined that regional infrastructure is of particular importance for encouraging small and medium-sized businesses. As result of the study, it is established that the effect of an innovation-oriented strategy for balanced development of the region's infrastructure depends on the optimal spatial and targeted allocation of regional resources, the level of their concentration in a certain territory, as well as on the content of the innovation activity per se.

Keywords: infrastructure, regional development, balanced development.

Bibl.: 8.

Krasnostanova Nataliia E. – PhD (Economics), Associate Professor, Head of the Department of Management, Finance and Business Technologies, Educational and Scientific Institute of Public Service and Management of the National University «Odesa Polytechnic» (1 Shevchenko Ave., Odesa, 65044, Ukraine)

E-mail: n.e.krasnostanova@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2151-3633>

Medlovskaya Nataliia V. – Postgraduate Student of the Department of Management, Finance and Business Technologies, Educational and Scientific Institute of Public Service and Management of the National University «Odesa Polytechnic» (1 Shevchenko Ave., Odesa, 65044, Ukraine)

E-mail: medlovskaya18@gmail.com

Відновлення та розвиток економіки України в повоєнний період потребує використання найсучасніших, перевірених світовим досвідом методів, технологій та інструментів управління. Пошук шляхів збалансованих економічно доцільних рішень матиме суттєвий вплив на швидкість і якість відновлення та подальший розвиток економіки. Збалансований розвиток регіонів є однією із найважливіших умов економічного зростання країни. Для ефективної реалізації державної регіональної політики необхідно створити відповідні економічні можливості.

Проблему збалансованого розвитку регіонів досліджували ряд українських учених, зокрема Багров М. В., Волощук В. М., Герасимчук З. В., Долішній М. І., Мушинська Н. Ю. та інші. Але що стосується збалансованого розвитку саме інфраструктури регіону, то цьому питанню ще не приділено достатню увагу науковців.

Мета дослідження – на основі узагальнення теоретичних напрацювань з питань регіональної політики визначити особливості збалансованого розвитку інфраструктури регіону.

Коли всі елементи інфраструктури регіону стабільно розвиваються, то в складі інфраструктури немає диспропорції. Збалансований розвиток інфраструктури регіону передбачає скоординовані дії всіх складових у підпорядкуванні пріоритетним цілям розвитку господарства, що є цілісною системою. Процес досягнення збалансованості регіональної інфраструктури має бути безперервним. Це пов'язано з тим, що відбувається постійна зміна економічних умов, тому висуваються нові вимоги до збалансованості інфраструктурної складової економічного розвитку території. Тобто попередні вимоги збалансованості є морально застарілими, а нові вимоги ще не напрацьовані. Також регіональна інфраструктура формується з відривом від унікальних особливостей розвитку кожного регіону країни, і в результаті цього виникає економічна нерівномірність. Тому одним із пріоритетів регіональної влади в галузі досягнення

розвитку регіонів є забезпечення збалансованості всіх компонентів регіональної інфраструктури [1].

Досить тривалий час як в Україні, так і за кордоном активно застосовується концепція збалансованого розвитку, адже від цього залежить розвиток як конкретного регіону, так і держави в цілому. В багатьох дослідженнях поняття збалансованого розвитку визначається як стійкий розвиток.

Головна мета вдосконалення економічного механізму управління розвитком регіону – забезпечення комплексного розвитку інфраструктури територій та поліпшення умов життя населення [2].

Перш ніж визначити поняття збалансованого розвитку, слід навести визначення поняття «стійкий розвиток». Першочергово визначення цього поняття було наведено Міжнародною комісією з питань навколишнього середовища і розвитку ООН у 1987 році. За її визначенням стійкий розвиток – це такий розвиток, який забезпечує потреби даного часу, але не ставить під загрозу здатність майбутніх поколінь задовольняти свої особисті потреби. Це визначення включає два ключові поняття:

- 1) поняття потреб, зокрема потреб, необхідних для існування найбідніших верств населення, які мають бути предметом першочергового пріоритету;
- 2) поняття обмежень, зумовлених станом технологій і організації суспільства, які накладаються на здатність навколишнього середовища задовольняти теперішні та майбутні потреби.

На першому етапі під стійким розвитком розуміли в основному екологічні питання. З часом об'єкт дослідження даного поняття розширився і в даний час включає в себе не тільки екологічні, але й економічні, соціальні та політичні аспекти.

З розширенням об'єкта поняття стійкого розвитку почав використовуватися термін «збалансований розвиток». Ряд авторів пов'язують поняття збалансо-

ваного розвитку зі стабільним соціально-економічним розвитком.

У науковій сфері поняття «збалансований розвиток» взяло свій початок з Конференції ООН з навколишнього середовища і розвитку (Ріо-де-Жанейро, 1992 р.) і Всесвітнього саміту зі збалансованого розвитку (Йоганнесбург, 2002 р.). По своїй суті поняття «збалансований розвиток» ототожнювалось зі сталим розвитком. За визначенням Комісії ООН, сталий розвиток – це «загальна концепція стосовно необхідності встановлення балансу між задоволенням сучасних потреб і захистом інтересів майбутніх поколінь, включно з їх потребою в безпечному та здоровому довкіллі» [3].

В умовах дії воєнного стану в Україні інфраструктура як кожного регіону, так і держави в цілому не може розвиватися належним чином, вона зазнає величезних збитків та потребує негайного відновлення.

Слід зазначити, що саме інфраструктура займає важливе місце в розвитку економіки. Відновлення та розвиток інфраструктури залежить від специфіки галузей та регіонів і здійснюється відповідно до змін у виробничій сфері. Інфраструктура має відповідати поточним і стратегічним потребам регіону.

Враховуючи сучасні умови, слід знайти підхід до визначення збалансованого розвитку інфраструктури регіону.

Регіональна політика України в довгостроковій перспективі повинна базуватися на принципах пріоритетності загальнонаціональних інтересів, а це передбачає насамперед урахування особливостей регіонів, вирівнювання рівнів їх соціально-економічного розвитку, забезпечення для всіх регіонів однакових умов розвитку, дотримання закономірності та стабільності в розподілі владних повноважень між центром і регіонами [4].

Під регіональною збалансованістю інфраструктури мається на увазі стійка узгодженість на рівні розвитку складових інфраструктури в конкретному регіоні, відповідно до потреб населення, а також відповідно до балансу інфраструктурних можливостей і результатів. Однією із умов економічної самостійності та сталого розвитку суб'єктів держави є високий рівень розвитку їхньої інфраструктури, елементи якої розвинені рівномірно та орієнтовані на задоволення внутрішнього попиту у відповідних її послугах.

Розвиток інфраструктури суттєво впливає не тільки на економічне зростання конкретного регіону, а і на економічне зростання країни в цілому. Особливо це актуально в даний час – в умовах дії воєнного стану.

Інфраструктура – це комплекс будівель, споруд і служб, які забезпечують функціонування всіх галузей господарства та виробництва і забезпечують умови життєдіяльності суспільства.

Інфраструктура формується протягом тривалого часу. Також для належного функціонування інфраструктури має бути забезпечено постійну її підтримку, розвиток та оновлення, особливо в умовах дії воєнного стану в країні.

Облаштування регіону визначається за сукупністю елементів інфраструктури. Підвищення рівня розвитку регіональної інфраструктури має суттєвий вплив на підвищення рівня розвитку економіки.

Особливу увагу слід звернути на інфраструктуру слаборозвинених регіонів, куди має бути спрямована значна частина капіталу.

Проблеми формування інфраструктури зосредили безліч комплексних регіональних проблем, від вирішення яких залежить подальше вдосконалення регіону, що дозволяє розглядати інфраструктурний комплекс як матеріально-речовий чинник і складовий елемент відтворювального процесу.

На основі дослідження взаємозв'язків соціальної, економічної та екологічної складових регіональної системи можна виділити основну умову забезпечення їх узгодженості, що базується на виборі виваженої моделі фінансових відносин. З одного боку, саме нераціональна політика фінансового забезпечення спричинює суперечності в певній суспільній системі, адже кожен регіон (або його сфера – економічна, соціальна, екологічна) прагне отримати якомога більше, що можна зробити лише за рахунок інших регіонів чи сфер. Однак, з іншого боку, – фінанси та характер їх розподілу і є тим інструментом узгодження інтересів та суперечностей, за допомогою якого здійснюється формування та перерозподіл валового внутрішнього (регіонального) продукту, в результаті чого досягається гармонізація його розподілу між окремими сферами та регіонами, що дозволяє зробити його найбільш дієвим інструментом впливу на рівень сталого розвитку [5].

Регіональну інфраструктуру характеризують такі *складові*:

- ✦ нерівномірність густоти розміщення об'єктів;
- ✦ інфраструктурна місткість регіону, що відображає здатність регіону прийняти нові підприємства та галузі без суттєвих поєднаних витрат;
- ✦ можливість кількісної оцінки (потужність, довжина, вартість, пропускна здатність, ємність, напруга тощо);
- ✦ комплексність розвитку, тобто обслуговування регіональних господарських комплексів загалом;
- ✦ інерційність – передбачає нарощування нових елементів на вже сформованому каркасі при його практично повній безпеці (наприклад, будівництво ліній електропередач, ліній зв'язку вздовж доріг). Така інерційність нерідко ускладнює проведення прогресивних про-

сторових перетворень, оскільки докорінна реконструкція інфраструктури має колосальні витрати. Тому існуючі системи регіональної інфраструктури є основним у розвитку перспективних інфраструктурних систем.

Для регіонів з низьким, середнім і високим рівнем можливостей реалізації інноваційного потенціалу та високим рівнем його використання пріоритетним напрямком регіональної політики буде збереження та підтримка з боку органів регіонального управління існуючого стану розвитку інноваційного потенціалу та пошук шляхів удосконалення його використання в майбутньому. Досягнення цієї мети можливе за умов захоплення конкурентної позиції за рахунок принципово нових технологій використання інноваційних ресурсів та надання інноваційних послуг. Цього можна досягти за допомогою:

- ✦ високої компетентності та мобільності наукових кадрів;
- ✦ створення умов, які б стимулювали науково-дослідну діяльність;
- ✦ забезпечення пріоритетного розвитку матеріально-технічної бази;
- ✦ створення винаходів світового рівня та прискорення впровадження результатів у виробництво;
- ✦ посилення та підтримка взаємодії науки з виробництвом;
- ✦ забезпечення доступу до глобальних інформаційних мереж та ресурсів;
- ✦ підтримки фінансової самостійності та інноваційної безпеки регіону.

Цей тип політики повинен забезпечувати підтримку високого рівня інноваційного потенціалу регіону та створення нових передумов для його підвищення. Він передбачає спрямування зусиль на підтримку збалансованого, диверсифікованого розвитку економіки регіону, підвищення ролі фінансово-кредитних механізмів, розширення відтворувальних процесів у регіоні.

Така політика передбачає створення інноваційної моделі розвитку, яка б забезпечувала формування та розвиток бази інноваційних знань (економіки знань) та їх використання з метою зростання вального регіонального продукту, а завдяки цьому – підвищення інноваційного потенціалу регіонів країни. Важливе значення при цьому належить створенню адекватної інфраструктури інноваційного розвитку регіонів, зокрема розвиток малого інноваційного бізнесу через стимулювання розвитку діючих і створення нових форм організації науково-дослідних, матеріально-технічних, науково-виробничих циклів: бізнес центрів, технопарків на базі провідних навчальних закладів.

Географічне положення, наявність чи відсутність природних ресурсів визначають потенціал роз-

витку кожного регіону. Природно-ресурсний чинник в більшості випадків є основою розвитку території. Але вказаний чинник не є вирішальною умовою розвитку регіональної економіки. Важливе значення для регіонального розвитку має саме людський ресурс.

Проблеми, які існують в даний час, значно уповільнюють процес розвитку регіонів. Тому основними актуальними ресурсами стають інформаційна сфера та інтелект. Але в будь-якому випадку необхідно інвестувати в людський капітал, надавати підтримку малому бізнесу, удосконалювати діючу кредитну систему підтримки малого бізнесу. Лише правильне й ефективне використання ресурсного потенціалу дасть можливість реалізуватися регіону в сучасному конкурентному середовищі, що сприятиме підвищенню соціальної стійкості та економічної стабільності регіону.

Таким чином, підвищення ефективності використання ресурсів, активізація інноваційних процесів є необхідними передумовами розвитку регіону. Підвищення якості життя населення – важливий напрямок регіональної політики та провідний фактор, який характеризує розвиненість як кожного регіону так і країни в цілому.

Процес управління якістю життя повинен бути орієнтований на надання всім верствам населенням рівних можливостей для отримання різних соціальних благ. Необхідно постійно розвивати соціальний чинник, оскільки економічний розвиток безпосередньо залежить від соціального та навпаки. Зниження рівня безробіття, підтримка регіональних систем освіти, стимулювання народжуваності є інструментами сталого та збалансованого розвитку регіону. Доцільним було б прийняття єдиної концепції підвищення якості життя населення, в основі якої має бути закладена ідея розумного балансу інтересів та неприпустимість поліпшення становища одних груп людей за рахунок погіршення інших.

Основні функції концепції підвищення якості життя населення:

- ✦ просування та контроль реалізації регіональних стратегій у галузі енергетики, транспорту та зв'язку, туризму та водних ресурсів, які сприяють боротьбі з бідністю;
- ✦ розробка, просування та гармонізація стратегій у галузі енергетики, транспорту та зв'язку, туризму та водних ресурсів;
- ✦ сприяння створенню сприятливого середовища для інвестицій у інфраструктуру;
- ✦ сприяння розвитку фізичної та соціальної інфраструктури, що сприяє скороченню масштабів бідності;
- ✦ координація та просування інтегрованого управління транскордонними водними, туристичними, транспортно-комунікаційними та енергетичними ресурсами для регіональної інтеграції та розвитку;

- ✦ просування програм з нарощування потенціалу та навчання для посилення регіональної інтеграції;
- ✦ сприяння участі зацікавлених сторін за допомогою обліку гендерної проблематики та збільшення інвестицій та вкладу приватного сектора, а також простоти реалізації [6].

При розробці концепції підвищення якості життя необхідно дотримуватись таких *принципів*:

- ✦ застосування міжнародного досвіду;
- ✦ застосування досвіду провідних регіонів;
- ✦ професійний підхід;
- ✦ реально здійснені на цьому етапі розвитку регіону завдання, у яких є всі необхідні ресурси;
- ✦ формування мобільності та соціальної активності у свідомості людей;
- ✦ розширення повноважень людини шляхом формування чи розширення соціальної інфраструктури;
- ✦ підтримка науково-технічної діяльності.

Дотримання вказаних принципів дозволить сформувати сучасну модель управління якістю життя в регіоні, постійно спрямовану на підвищення її результативності, фундаментом якої став би збалансований розвиток території. Таким чином, для кожного окремого регіону країни необхідно застосовувати свою стратегію розвитку, залежно від його географічного положення, економічного, соціального, виробничого потенціалів, конкретних проблем і можливостей економічного зростання.

Результативність регіональної політики в більшості випадків також залежить і від ступеня її відповідності інтересам території. Баланс інтересів територій став необхідним атрибутом механізму ухвалення управлінських рішень. У сучасних умовах економіки країни збалансований розвиток – це, мабуть, єдина можливість для всебічного розвитку та стабільності територій.

Також слід звернути увагу на той факт, що інвестування в інфраструктуру має великий вплив на економічне зростання. Всі інвестиції в інфраструктуру можуть повністю забезпечити такі важливі результати економічного розвитку, як створення нових робочих місць та економічне зростання. Найбільше потребують інвестування транспортна та соціальна галузі інфраструктури [7].

Розвиток інфраструктури має відповідати пріоритетним напрямкам економічного та соціального розвитку регіону.

Збалансований розвиток інфраструктури регіону має бути спрямованим на забезпечення внутрішніх і зовнішньоекономічних зв'язків регіону.

Вибір пріоритетних цілей та інструментів розвитку інфраструктури дасть можливість регіонам вийти зі складного становища, стабілізувати й активізувати їх розвиток на основі використання інноваційного потенціалу [8].

Фінансова складова механізму ресурсного забезпечення збалансованого розвитку регіону передбачає створення інформаційно-аналітичного Центру підтримки розвитку слаборозвинених регіонів, а також Фонду підтримки розвитку слаборозвинених регіонів, який за певних умов здійснюватиме розподіл фінансових ресурсів для реалізації інноваційних проєктів із залученням економіко-ресурсного потенціалу слаборозвинених регіонів. Економічними важелями впливу запропонованого механізму на відтворювальну структуру економіки регіону є пільга з податку на майно підприємств, величина якої корелює з часткою модернізованих виробничих фондів і технологій, а також диференційовані залежно від рівня соціально-економічного розвитку території тарифи на енергоспоживання та воду.

Ефект інноваційно орієнтованої стратегії збалансованого розвитку інфраструктури регіону багато в чому залежить від оптимального просторового та цільового розміщення ресурсів регіону, рівня їхньої концентрації на певній території, а також від змісту самої інноваційної діяльності.

ВИСНОВКИ

У сучасних умовах роль і місце інфраструктури набувають нового змісту. Роль інфраструктури значно зросла із введенням в Україні воєнного стану. Інфраструктура стає важливим чинником підвищення ефективності, формування інвестиційно привабливої економіки, створення передумов економічного зростання та підвищення соціального рівня життя населення регіону. Дедалі більше елементів інфраструктури стають власними силами прибутковими. Галузі соціальної інфраструктури також приносять прибуток, а в тривалий період служать зниженню суспільних витрат на відтворення робочої сили. У зв'язку з цим рівень розвитку інфраструктури є одним із визначальних факторів економічної та соціальної стійкості регіону, що позначаються на його інвестиційній привабливості, ефективності виробництва та якості життя населення.

Процес збалансованого розвитку інфраструктури регіону є надзвичайно складним і в даний час характеризується невідповідністю між накопиченим економічним потенціалом території та його використанням. Необхідно ефективно використовувати економічний потенціал регіону.

Для забезпечення сталого розвитку регіонів необхідно розробити відповідну стратегію. Особливу увагу в даному питанні відіграє фінансова складова механізму ресурсного забезпечення збалансованого розвитку регіону. ■

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Мушинська Н. Ю. Збалансований розвиток регіону: теоретичний аспект. *Ефективна економіка*.

2014. № 2. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3383>
2. Основи регіонального управління в Україні : підручник / авт.-упоряд. : В. М. Вакуленко, М. К. Орлатий, В. С. Куйбіда та ін. Київ : НАДУ, 2012. 576 с.
 3. Сталий розвиток. URL: http://uk.wikipedia.org/wiki/Сталий_розвиток
 4. Долішній М. І. Регіональна політика на рубежі ХХ–ХХІ століть: нові пріоритети : монографія. Київ : Наукова думка, 2006. 512 с.
 5. Герасимчук З. В., Вахович І. М. Регіональна політика фінансового забезпечення сталого розвитку. *Регіональна економіка*. 2008. № 2. С. 59–72.
 6. Infrastructure Development in Support of Regional Integration / Southern African Development Community. URL: <https://www.sadc.int/pillars/infrastructure-development-support-regional-integration>
 7. Transformative Outcomes Through Infrastructure. URL: https://transformativeinfotracker.github.org/overview/?gclid=CjwKCAjwpqCZBhAbEiwAa7pXeW7v05BMttoVol_eFwR_QpbzVm7K5zJ_f8lvrms1U3mL3B9KjlxExoCvW0QAvD_BwE
 8. Узунов В. В. Розвиток інноваційної інфраструктури регіонів України. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2012. № 8. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=638>

REFERENCES

Dolishnii, M. I. *Rehionalna polityka na rubezhi XX-XXI stolit: novi priorityety* [Regional Policy at the Turn of the XX-

- XXI Centuries: New Priorities]. Kyiv: Naukova dumka, 2006.
- Herasymchuk, Z. V., and Vakhovych, I. M. "Rehionalna polityka finansovoho zabezpechennia staloho rozvytku" [Regional Policy of Financial Providing of Sustainable Development]. *Rehionalna ekonomika*, no. 2 (2008): 59-72.
- "Infrastructure Development in Support of Regional Integration". Southern African Development Community. <https://www.sadc.int/pillars/infrastructure-development-support-regional-integration>
- Mushchynska, N. Yu. "Zbalansovanyi rozvytok rehionu: teoretichnyi aspekt" [Balanced Development of a Region: Theoretical Aspect]. *Efektivna ekonomika*, no. 2 (2014). <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3383>
- Osnovy rehionalnoho upravlinnia v Ukraini* [Basics of Regional Administration in Ukraine]. Kyiv: NADU, 2012.
- "Stalyi rozvytok" [Sustainability]. http://uk.wikipedia.org/wiki/Сталий_розвиток
- "Transformative Outcomes Through Infrastructure". https://transformativeinfotracker.github.org/overview/?gclid=CjwKCAjwpqCZBhAbEiwAa7pXeW7v05BMttoVol_eFwR_QpbzVm7K5zJ_f8lvrms1U3mL3B9KjlxExoCvW0QAvD_BwE
- Uzunov, V. V. "Rozvytok innovatsiinoi infrastruktury rehioniv Ukrainy" [Development of Region's Innovative Infrastructure in Ukraine]. *Derzhavne upravlinnia: udoskonalennia ta rozvytok*, no. 8 (2012). <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=638>

УДК 332.146.2 (332.133.44) (045)

JEL: R11; R12; R19

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2022-11-133-141>

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ РЕГІОНУ В КОНТЕКСТІ ЇХ РЕСУРСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

©2022 ТОПАЛОВА І. А.

УДК 332.146.2 (332.133.44) (045)

JEL: R11; R12; R19

Топалова І. А. Шляхи підвищення результативності діяльності суб'єктів господарювання регіону в контексті їх ресурсного забезпечення

У статті на основі теоретико-методологічного дослідження проаналізовано шляхи підвищення результативності діяльності суб'єктів господарювання регіону. Розроблено концептуальну модель підвищення результативності суб'єктів господарювання з позиції отримання економічного та соціального ефекту. Вдосконалено понятійно-категоріальний апарат регіональної економіки та економіки підприємств шляхом введення поняття «рівень адаптації суб'єктів господарювання регіону до зовнішнього (екзогенного) оточення». Запропоновано введення комплексного показника «рівень адаптації суб'єктів господарювання регіону до зовнішнього (екзогенного) оточення», який рекомендовано розглядати в сукупності таких складових, як: рівень адаптації персоналу до змін; мотивація суб'єктів господарювання щодо впровадження інноваційних і технологічних змін; створення інформаційного простору для суб'єктів господарювання; можливість (технічна) переходу суб'єктів підприємництва до нового рівня господарювання; перспективи наявності та ефективного використання ресурсного потенціалу суб'єкта господарювання. Зроблено висновок, що результативність та ефективність діяльності суб'єктів господарювання регіону децю різняться між собою: результативність є агрегуючим і узагальнюючим показником, а ефективність виступає її складовою. У діяльності суб'єктів господарювання важливою умовою їх подальшого функціонування є виконання умови, коли результати економічної діяльності (прибуток) перевищують витрати (тоді виникає позитивний ефект) і навпаки (негативний ефект). Запорукою підвищення результативності діяльності суб'єктів господарювання є наявність, відтворення та раціональне (ефективне) використання ресурсно-сировинної бази та їх потенціалу. Наявний або відтворений потенціал ресурсного забезпечення регіону дозволить провести прогностичний сценарій, тобто здійснити оцінку подальшого соціально-економічного розвитку. Потенціал ресурсного забезпечення регіону дасть можливість досягти товарну та продуктову безпеку та запровадити принципи імпортозаміщення, а завдяки можливостям соціально-економічної системи (регіону) трансформувати ресурси в готові товари та продукти – здійснити інтеграцію у глобальний простір.